

1. 'Eenzaam ben ik en verschoven...'

Daar zit je dan als profeet, als dienaar van God. Ver weg van alles en iedereen, verborgen in een diepe rotskloof in de woestijn, helemaal alleen... Hier, in 1 Koningen 17, horen we voor allereerst over Elia. Hij heeft dus nog maar één daad verricht: hij heeft aangekondigd aan koning Achab, dat er een droogte zal komen, een lange, aanhoudende droogte, als straf voor de zonden van Israël, de afgoderij, het onrecht, de uitbuiting van de armen, de ontrouw naar God toe.

Droogte betekent in het Midden-Oosten, dat de oogst mislukt. En een mislukte oogst betekent: honger.

En honger betekent: dood... Het is een vreselijk bericht, wat Elia moest overbrengen. En daarom zegt de HERE tegen hem: 'Elia, je leven loopt gev aar. Ga naar de eenzaamheid, naar de beek Krith. Want ze zullen je overal zoeken, maar daar ben je veilig. Ik zal voor je zorgen.'

We zongen daarnet uit Psalm 25:

'Eenzaam ben ik en verschoven...'

Vershoven, dat is een veelzeggend woord. Denk maar aan een kast die verschoven is, die staat niet op zijn plaats. Als je je 'vershoven' voelt, dan voel je je ontheemd, op een vreemde plek, daar waar je niet wilt zijn.

Dat geldt in ieder geval heel erg voor Elia. Hij wordt gedwongen stil gezet. Hij moet zich verborgen houden, want er is altijd de dreiging, de doodsb bedreiging. Ik kan me zomaar voorstellen dat hij er helemaal niets van begrepen heeft. Hij is geroepen als profeet, hij heeft zich in dienst gesteld van God: 'Heer, wat wilt U dat ik doe?' Hij is bereid om moeilijke opdrachten uit te voeren. Maar nu zit hij hier... dag in, dag uit, week in, week uit, maand in, maand uit... Het lijkt allemaal zó zinloos, volstrekt verloren tijd... Waarom laat God dit gebeuren? Waarom...?

We hebben ook gelezen over Johannes. Hij schrijft in Openbaring 1: 9: 'Ik, Johannes, die ook uw broeder ben en deelgenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, was op het eiland genaamd Patmos, omwille van het Woord van God en het getuigenis van Jezus Christus.' Ook Johannes is 'eenzaam en verschoven'.

Hij zit op Patmos. Dat lijkt misschien wel heel mooi: een Grieks eiland in de Middellandse Zee. Je kunt er nu op vakantie gaan. Maar Patmos was in de tijd van Johannes een soort Duivelseiland, het was een eiland waar je terecht kwam als je veroordeeld was als misdadiger. Politieke gevangenen werden gedumpt op Patmos. Veel gevangenen moesten als slaven werken in de steengroeven op het eiland. Of dat ook gold voor Johannes weten we niet. Hij was al oud, al in de negentig. Maar je kunt je voorstellen: als je verbannen bent naar een eiland, dan is de zee je vijand. De zee is de muur om je gevangenis. Daarom is het zo veelzeggend dat aan het einde van het boek Openbaring, als het gaat over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, dat daar dan staat: 'De zee was er niet meer' (Openbaring 21: 1). Eindelijk bevrijding uit het isolement.

Maar dat geldt hier nog niet. 'Ik, Johannes, die ook uw broeder ben en deelgenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, was op het eiland genaamd Patmos, omwille van het Woord van God en het getuigenis van Jezus Christus.' Net als Elia is Johannes trouw geweest. Trouw aan God, trouw aan Jezus Christus. En nu zit hij hier... ver van de bewoonde wereld. Ver van zijn familie en vrienden, ver van zijn géestelijke familie, van zijn broers en zussen in Christus. Het lijkt zo zinloos, verloren tijd... Waarom, Heer, waarom?

Vandaag is het de Zondag voor de Vervolgde Kerk. Elk jaar is dat de eerste zondag na Pinksteren. Er zijn zoveel christenen die lijden om hun geloof. 360 miljoen christenen op deze wereld worden bedreigd om hun geloof, hebben te maken met

discriminatie, vervolging, geweld, noem maar op. Soms van de kant van de overheid, soms van rebelligroepen, en er zijn ook christenen die bedreigd worden door hun eigen familie. Veel christenen moeten vluchten. Onvoorstelbaar, zoveel als er geleden wordt. 'Eenzaam ben ik en verschoven, ja, de ellende drukt mij neer.'

In het blad van Open Doers staat het verhaal van Mary, uit Nigeria. Mary is een schuilnaam voor een jonge vrouw, twintig jaar oud. Ik lees wat voor uit het artikel: 'Op een dag wordt het dorp van Mary aangevallen door militante Fulani-herders. In hun

zoektocht naar weidegrond voor hun vee overvallen deze herders regelmatig christelijke dorpen, waarbij ze niet schromen huizen in brand te steken, inwoners te vermoorden en vrouwen te ontvoeren. Mary en haar dorpsgenoten proberen te ontkomen aan de slachting, maar niet iedereen vindt een veilig heenkomen. Verschillende mensen worden neergeschoten, onder wie Mary's oom. Mary vlucht zo snel als ze kan, als ze ineens haar zus hoort roepen. Even twijfelt ze, dan rent ze terug. Maar een Fulani-herder blokkeert haar de weg. Mary wordt met nog drie vrouwen gevangengenomen. De

Fulani nemen hen mee op een uren lange tocht door het bos, waarbij ze de vrouwen slaan en bedreigen. "Die God van jullie is niet echt, op Hem hoeft je niet te rekenen", spotten ze. Tegen middernacht bereikt de groep het kamp van de Fulani. Het is het begin van een zware tijd: overdag moet Mary koken voor de Fulani, 's nachts wordt ze door hen misbruikt. Ze bidt God om bevrijding, om een einde aan haar pijn.'

Besef je wat miljoenen christenen over hebben voor hun geloof? Hier in het vrije westen lijkt het wel alsof we dat niet beseffen: dat geloof in Jezus Christus, dat dat alles waard is, alles! Je hele leven! Hier kun je dat zomaar vergeten. Maar als je dagelijks leeft onder dreiging, dan móét je wel. Je móét kiezen: 'Is geloof in Jezus Christus écht zo belangrijk voor mij, dat ik daar mijn leven voor over heb?' Júíst waar christenen vervolgd worden, groeit de kerk enorm. In Afrika, in China. Hoe komt dat? Omdat iedereen het ziet, wat christenen óver hebben voor hun geloof. Als je bereid bent om daarvoor je leven op te offeren, dan móét het wel een schat zijn, een schat van onvoorstelbaar grote waarde. En dat is het ook! Geloof in Jezus Christus betekent alles, echt alles...

Maar misschien staat dat op dit moment héél ver van je af... Misschien heb jij nu wel het gevoel, dat niemand je begrijpt. Dat je, net als Elia, ergens alleen in de woestijn zit, niet letterlijk, maar figuurlijk. Misschien geldt die regel wel voor jou: 'Eenzaam ben ik, en verschoven...' En het kan zomaar zijn dat in jóúw hart al die vragen omhoog komen: 'Waarom, Heer? Waarom helpt U me niet? Waarom kom ik niet verder? Dit is toch verloren tijd...?' Er kunnen zoveel redenen voor zijn, dat je dat gevoel hebt. Je voelt je eenzaam in je klas. Misschien heb je het gevoel dat je anders bent, anders dan anderen. En je kunt het nauwelijks uitleggen. Of je loopt vast, in je studie, in je werk, in je relatie, je ziet je dromen in rook opgaan. Je voelt je als Elia in de woestijn. Of als Johannes op Patmos. Of als Mary in dat kamp van de Fulani. Je kunt je eenzaam voelen, óók als je God wilt dienen.

2. Toch is God aanwezig!

Op die waarom-vraag krijg je meestal geen antwoord. Soms wel, soms achteraf, maar vaak ook gewoon níét. Maar als je kijkt naar Elia, en naar Johannes, dan gebeurt er wel iets anders. God laat merken dat Hij er is. Hij is aanwezig. Óók als jij je eenzaam voelt, weet dat God er tóch is. Wat zegt God tegen Elia? Vers 3 en 4: 'Elia; ga weg van hier, keer u naar het oosten en verberg u bij de beek Krith, die aan de overzijde van de Jordaan stroomt. En het

Elia en de raven. Gevelsteen in het Begijnhof, Amsterdam

zal gebeuren dat u uit de beek zult drinken. Verder heb ik de raven geboden om u daar te onderhouden.' En dat doen die raven ook. Ze komen elke dag, 's morgens en 's avonds, en ze brengen brood en vlees. En elke keer als die raven komen, dan weet Elia: 'Dit is Gods werk!' Hoe weet hij dat? Heb jij weleens een raaf gezien, of een kraai, die iets komt brengen? Een raaf die iets komt afgeven? Voedsel: brood, vlees? Dit gaat zó in tegen de natuur van een raaf! Raven zijn rovers! Het is zelfs een uitdrukking: 'Stelen als de raven!' Niet voor niets zegt God in Leviticus 11: 15 dat raven onreine dieren zijn. Joden mogen absoluut geen raven eten. En juist deze vogels, die onreine rovers, worden door God ingeschakeld om voor Elia te zorgen, om brood en vlees af te geven. Elia merkt het twee keer per dag: 'God Zelf is hier, anders zouden de raven mij geen eten geven!' Beseft je dat? God laat je nooit los! Nooit!

En datzelfde geldt voor Johannes. Als hij daar zit, eenzaam en geïsoleerd op dat eiland Patmos, dan lijkt het misschien of iedereen hem vergeten is. Maar God heeft hem niet vergeten! Op de 'dag des Heren', dat wil zeggen: op zondag, op de dag van de opstanding van Jezus, hoort hij een stem. Die stem zegt: 'Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste'. Wie kan dat anders zijn dan God Zelf? En als Johannes zich dan omkeert, dan ziet hij inderdaad een goddelijke gestalte, helemaal in het wit, en wat staat er dan in vers 13? 'Hij leek op de Zoon des mensen'. De Zoon des mensen, dat is Jezus. Maar het is ook de goddelijke Redder uit Daniël 7, de Koning die alle macht heeft in hemel en op aarde. Als Johannes Hem ziet, dan is hij diep, diep onder de indruk. Vers 17: 'En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij legde Zijn rechterhand op mij en zei tegen mij: Wees niet bevreesd...' 'Wees niet bang, Johannes.'

3. De Drie-eenheid: een bemoediging!

Vandaag is het niet alleen de Zondag voor de Vervolgde Kerk, het is ook de Zondag van de Drie-eenheid, Zondag Trinitatis. Ook dat is altijd de eerste zondag na Pinksteren. Waarom is dat zo? We hebben drie grote feesten gevierd: Kerst, Pasen en Pinksteren. Kerst gaat over de liefde van de Vader, het is het feest van de Vader: 'Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...' Pasen gaat over de liefde van de Zoon, het is het feest van de Zoon: Jezus, Hij heeft Zich opgeofferd aan het kruis. En Hij is opgestaan, Hij leeft! Pinksteren is het feest van de Heilige Geest: Hij is de Trooster, Hij komt met Zijn liefde. En zo is het rond: de eerste zondag na Pinksteren is de Zondag van de Drie-eenheid. Het kleed vandaag is wit: wit staat voor Gods blinkende luister.

Je zou kunnen denken: 'Is dat nou eigenlijk wel zo belangrijk, dat we geloven in de Drie-eenheid? Is dat niet een soort dorre dogmatiek? Het woord Drie-eenheid staat niet eens in de Bijbel!' Nee, dat klopt. Het woord 'Drie-eenheid' is eigenlijk een verlegenheidsoplossing, omdat we het niet begrijpen. 'God is Eén' dat weten we. 'Hoor Israël, de HERE onze God, de HERE is Eén.' Er zijn niet meer goden, er is maar één God. Maar als we de Bijbel lezen, dan komen we God de Vader tegen, dat is God bóven ons. Maar we zien ook dat de Zoon, Jezus, Zich manifesteert met goddelijke kracht. Kijk maar hier, in Openbaring 1. Hij is God. Hij zegt het Zelf: 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien' (Johannes 14: 9), 'Ik en de Vader zijn één' (Johannes 10: 30). En de Heilige Geest? Jezus zegt: 'De Heilige Geest, de Trooster, komt in Mijn plaats om bij jullie te zijn tot in eeuwigheid' (Johannes 14: 16). Overal in de Bijbel blijkt dat waar de Heilige Geest komt, dat daar God Zelf komt.

Die éne God laat Zich kennen op drie manieren: als de Vader, de Zoon (Jezus) en de Heilige Geest. Daarom is het niet zo verbazingwekkend dat Jezus zegt: 'Maak alle volken tot Mijn discipelen en doop hen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest' (Mattheüs 18: 19).

En weet je, pas dit jaar realiseer ik mij hoe mooi het is, hoe bijzonder, dat die twee samenvallen: de Zondag voor de Vervolgde Kerk en de Zondag van de Drie-eenheid. Want stel je voor dat God níét de Drie-enige God was, dat hij alleen de hoge God zou zijn, ver weg in de hemel... Wat zou je dan eenzaam zijn, en alleen, als mensen je vervolgen, als je moet vluchten in de woestijn, als je verbannen wordt naar een eiland midden in zee,

als je gevangen genomen wordt door Fulani-herders...

Maar God zij dank! God is niet alleen God bóven ons, God de Vader. Nee, God Zelf is óók Mens geworden, in Jezus Christus, God náást ons. In de Persoon van Jezus Christus is God in onze huid gekropen. God weet van binnenuit wat het is: dat je verdriet hebt, dat je niet begrepen wordt, dat je afgewezen wordt, gecancelled. God weet van binnenuit wat het betekent als ze je slaan, als ze je in je gezicht spugen, als ze met martelwerktuigen aankomen, als ze je vastbinden, als ze je pijnigen...

Maar zelfs dát is nog niet alles. God is de Vader boven ons, de Zoon naast ons, en de Heilige Geest in ons. Zó persoonlijk, zo intiem wil God met ons omgaan. Zo komt Hij in jouw hart, in jouw leven, als de Trooster, die je bemoedigt, als de Gids, die je de weg wijst, als je Advocaat, je Pleitbezorger, die voor jou bidt als je dat zelf niet kunt. Denk nooit dat de Drie-eenheid een soort abstract dogma is. Dat God Zich bekendmaakt als de Drie-enige God, dat betekent: Hij is niet alleen de grote God boven ons, nee, Hij is óók in Jezus onze Broer geworden, in onze huid gekropen, God náást ons. En Hij komt door de Heilige Geest in je wonen, zó dichtbij als niemand kan komen.

4. God Zelf geeft je nieuwe kracht

'Wij worden vervolgd, maar niet verlaten', dat hoorden we aan het begin van de dienst. Nee, God laat ons nooit alleen! Mary, zij heeft het ondervonden toen ze in het kamp was van de Fulani-herders. In het artikel over haar staat het volgende: 'Hoe wanhopig haar situatie ook is, Mary voelt Gods aanwezigheid wel degelijk. Hij geeft haar kracht en moed. Als een van de mannen op een dag naast haar komt zitten, confronteert ze hem met zijn afschuwelijke misdaden. "Weten jullie echt niet, dat wat jullie doen verkeerd is?", vraagt ze hem op de man af. Hij geeft toe dat ze dat best weten, maar dat ze er niet mee kunnen stoppen. "Maar dat kan wél", verzekert Mary hem. "Geef je leven aan Jezus en Hij zal je vergeven. Dan kun je stoppen met al je wandaden."

Maar de mannen met wie ze het evangelie deelt, staan niet open voor haar boodschap. Het misbruik gaat door. Pas na 54 lange, afschuwelijke dagen worden de vrouwen vrijgelaten, als hun dorpsgenoten een enorme som aan losgeld betalen. Mary is vrij. Maar wat ze heeft meegemaakt, laat haar niet los. "Ik bleef er steeds aan denken. Elke nacht droomde ik over wat me was overkomen op die plek. Mijn gedrag veranderde volledig. De pijn hield nooit op." In een traumacentrum van lokale partners van Open Doers leert Mary hoe ze met haar trauma om kan gaan.' Het artikel eindigt verdrietig: 'Helaas moeten wij Mary's verhaal afsluiten met slecht nieuws. Onlangs is Mary onverwacht overleden aan complicaties na een operatie.

Mary en haar familie wilden haar verhaal graag delen. Want er zijn vele vrouwen die meemaken wat zij moest doorstaan. Daarom hebben wij besloten haar verhaal toch te publiceren.'

Ik dacht: dat is belangrijk, dat we dat beseffen. Op deze wereld gebeuren vreselijke dingen. Vaak is er geen happy end. En toch... toch is God erbij! Mary's familie wil graag dat wij het weten: het leven van Mary is geen mislukking. Haar dood is niet een nederlaag. Nee, zij heeft overwonnen! Zij heeft volgehouden tot het einde, dankzij de kracht van de Heilige Geest. Die kracht hebben we nodig, *brood-nodig*. En daarom hopen we volgende week het Heilig Avondmaal te vieren. Om versterkt te worden, net als Elia in de woestijn, versterkt door brood uit de hemel. Elia kreeg brood en vlees. Jezus zegt: 'Dit brood is Mijn lichaam, Mijn vlees, voor jullie.'

Johannes op Patmos, Hij ziet Jezus, en hij valt als dood voor Zijn voeten. Maar wat zegt Jezus? 'Johannes, wees niet bang!'

Als jij je eenzaam voelt, eenzaam en 'verschoven', als jij niet weet hoe het verder moet, denk dan aan Elia: God de Vader, Hij was er, de hemelse Vader stuurde de raven met voedsel, twee keer per dag. Denk dan aan Johannes: God de Zoon was er, blinkend in majesteit, en Hij zei het: 'Wees niet bang'. Denk dan aan Mary, die kracht kreeg van de Heilige Geest om te getuigen van Jezus, zelfs tegenover de mannen die haar gevangen hielden en misbruikten. Elia, Johannes en Mary, zij zijn al boven. Wij zijn hier beneden, maar sámen zingen we de lof van God. Want wát er ook gebeurt, ook al ben je eenzaam, ontheemd, 'verschoven', zelfs al word je vervolgd, je bent nooit verlaten. God Zelf staat naast je. Amen.